

VEČERNI LIST

Posamezna številka 6 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . R 81—

za pol leta . R 42—

za četrt leta . R 21—

za 1 mesec . R 7—

Za Ljubljano mesečno 7—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 58

Plačani dopusti delavcev.

Prizadevanje in uspeh krščanske strokovne organizacije.

Ljubljana, 30. aprila. Že dne 20. marca se je organizacija kršč. socialnega delavstva »Jugoslovanska Strokovna Zveza«, obrnila na poverjenstvo za socialno skrbstvo z vlogo, naj vlada izda naredbo sledeče vsebine: »Vsak delavec, ki dela v industrijskih ali obrtnih podjetjih in ki danes ne spada po resort privatnih uradnikov in nastavljenec, imej vsako leto pravico na primerni plačan dopust in sicer: Po enem letu nepretrganega službovanja 7 dni, po treh letih nepretrganega službovanja 14 dni. Čas dopusta je med prvim majnikom in prvim novembrom in naj se vsako podjeto nekvarno rednemu delovanju po možnosti ozira glede časa dopusta na želje posameznikov. Čas nepretrganega službovanja se določa vsako leto s prvim majnikom nazaj. Ta naredba naj stopi takoj v veljavo.«

Na to vlogo nad en mesec ni bilo nobenega odgovora. Dognalo se je, da je uradnik pri poverjenstvu, ki je vodil delavski oddelek, vodja komunistov dr. Lemež, to vlogo kršč. delavstva zadržal in je ni rešil. Sedaj se poverjenstvo z zadevo peča. Pričakujemo gotovega uspeha.

Ljubljana, 30. aprila. Na vlogo, ki jo je Jugoslov. Strok. Zveza v imenu zveze usnjarjev poslala vodstvu tovarne Pollak v Ljubljani, naj se delavstvu te tovarne dovoli vsako leto plačan dopust, je vodstvo tovarne danes odgovorilo, da pristaje na zahtevo. Delavstvo Pollakove tovarne bo na prizadevanje Jugoslovanske Strokovne Zveze dobilo vsako leto plačan dopust. Natančnejše podrobnosti se določijo drugi teden v podrobnih pogajanjih med vodstvom tovarne in delavsko organizacijo. Lep uspeh krščanske organizacije!

Železničarska stavka končana.

Dr. Korošec se hoče potruditi za gospodarsko izboljšanje železničarjev.

LDU Belgrad, 29. aprila. (Uradno.) Ministrstvo za promet objavlja uradno:

Danes dopoldne so došli k g. ministru za promet delegati stavkajočih železničarjev ter mu izjavili, da so pripravljeni pismenim potom podati podlago za sporazum, s katerim bi se stavka prekinila ter obnovil promet. G. minister za promet je sprejel to ponudbo ter zaprosil, da se še danes pismeno predloži.

Danes popoldne so delegati predložili pismene zahteve, ki vsebujejo pogoje, pod katerimi bi bili pripravljeni vrniti se na delo. Pogoji so v glavnem isti, kakor so bili dosedaj stavljani. Na to je g. minister za promet dal delegatom pismen odgovor nastopne vsebine:

Ministrstvo za promet ni v stanju, da se spušča v podrobnosti glede predloženih vprašanj prej, nego se vsi železničarji, ki sedaj stavkajo, ne vrnejo na svoje delo. Medtem se pa ministrstvo za promet ob-

vezuje, da hoče takoj, ko se vzpostavi redni promet, kakor je bil pred stavko, vzeti v razpravo vse železničarske zahteve in se potruditi z vsemi silami, da se njihovim gospodarskim zahtevam čim največ mogoče ugoditi. Istotako je g. minister za promet izjavil, da se čimprej bode mogoče, preklicati ukaz o dvomesečni orožni vaji vseh železničarjev.

Delegati so sprejeli to izjavo na znanje ter sporočili g. ministru, da bodo pismeni odgovor ministrstva čimprej objavili železničarskim delavcem v svrhu nadaljnjega sklepanja.

LDU Belgrad, 29. aprila. Po prejemu pismenega obvestila ministrstva za promet je glavni stavkarski odbor Saveza prometnih i transportnih radnika proglašil 29. t. m. ob 19. stavko železničarjev v vsej Jugoslaviji za končano in pozivlja vse železničarske namesčence, naj se vrnejo v odrejenem času na delo.

POMANJKANJE SLADKORJA.

LDU Ljubljana, 30. aprila. Odsek za prehrano objavlja, da se je pošiljatev domačega sladkorja iz Velikega Bečkereka radi železničarske stavke zakasnila in da jo morejo v najboljšem slučaju, če se promet in varnost na železnicah takoj vzpostavita, pričakovati šele začetkom prihodnjega mesca (maja). Urgence radi odkazila sladkorja so popolnoma brezuspešne in odveč, ker odsek za prehrano ne razpolaga z nobenimi drugimi zalogami. Pri tej priliki odsek za prehrano ponovno opozarja, da je ta sladkor zadnji, ki ga prejmemo do nove kampanje iz domačih tovarn. Z naprejem bodo izključeno navezani le na sladkor, ki ga uvažata prosta trgovina in inozemstva. Pričakuje se sicer večja pošiljatev ameriškega sladkorja preko Trsta, ki sta ga kupili tvrdki A. Krisper Coloniale v Ljubljani in Zveza slovenskih trgovcev v Celju. Ta pošiljatev se je pa radi prometnih težkoč na morju in drugih ovir zakasnila tako, da se ne ve, kdaj bo na razpolago. Vzprico tega položaja je nujno potrebno, da se trgovci, zadruga in konzumne organizacije same lotijo nakupa v inozemstvu.

PRVI MAJNIK SE NE BO PRAZNOVAL.

LDU Zagreb, 29. aprila. Redarstveno poverjenstvo za mesto Zagreb je izdalo proglas, s katerim se prepoveduje praznovanje 1. maja kot običajnega delavskega praznika in jutrišnjega praznika Zrinskega in Frankopana. Oba dneva se imata smatrati kot navadna delovna dneva. Oba dneva se bo delalo. Kdor zapre trgovino, se kaznuje po zakonu s tem, da se mu odvzame koncesija. Za oba dneva je prepovedano točenje alkohola na mestnem teritoriju. Kdor razširja lažne vesti, se najstrožje kaznuje. Vsako zbiranje in vsak obhod je prepovedan. Ako bi se pa navzlic tej naredbi pojavilo protidrjavno ali protisocialno delovanje, se bo brez drugega rabilo orožje.

Otročja politika.

Politiko komunistov bi lahko nazivali otročjo, ko bi pri tej otročji igri ne bila tekla kri delavskih očetov, sinov in otrok, ko bi pri tej otročariji ne bili šli v izgubo milijoni našega državnega in narodnega premoženja. Nezaslišana otročarija, ki pa je stala življenje poldruga desetorice delavcev, je misel, da bi v naših razmerah sploh bil mogoč komunističen prevrat z diktaturo proletarijata. Ti načrti, ki meje na blaznost, so se morali skuhati v glavah prenapetih ljudi, ki bi za vsako ceno radi postali mali Ljenini. Ne bomo gotovim voditeljem odrekli nekega idealizma, četudi je napačen. Vendar moramo pibiti, da je njihovo početje bilo otroče in blazno. Ne opravičuje jih trditev, da komunisti drugih dežel delajo ravno tako. Ta trditev le dokazuje, da je povsod danes položaj delovnega ljudstva tak, da se množice oklepajo najrajši tistega, ki več obljubljuje. In tam, kjer so ljudje nerazsodni in lahkoverni, verjamejo vse, tam imajo komunistični pustolovci bogato žetev.

Pred očmi imamo Avstrijo z Dunajem. Ta dežela živi v dosti slabših razmerah ko mi, zato se je tudi tam organizirala komunistična stranka, ki je s početka delala s puči. Tudi tam so komunisti gnali delavce pred puške — brez uspeha. Sedaj so organizirali splošen štrajk na železnicah — zopet brez uspeha. Z dejansko silo so socialnodemokratske organizacije strle komunistovski štrajk.

Avstrijska socialna demokracija, ki vodi danes vlado dežele v družbi s krščanskimi socialci, je proti komunistom nastopila z največjo ostopostjo ter jih ukrotila s pomočjo vojaštva in socialističnih strokovnih društev. Glavno glasilo avstrijske socialne demokracije »Arbeiterzeitung« piše 22. t. m. v daljšem članku na račun komunistov sledeče:

»Kakor je komunistična stranka v Avstriji mlada, je vendar svojo taktiko saj šestkrat že premenila. Najprvo je proglašala svojo vero v puč: par oboroženih ljudi naj proglašajo sovjetsko republiko in diktatura proletariata je gotova.« Prav tako kakor pri nas, ko je par z revolverji in morda še s puškami oboroženih ljudi mislilo, da imajo komunistično državo že v žepu dr. Lemeža. Socialdemokratski nemški list nato nadaljuje:

»Še le, ko je propadla oorska sovjetska republika, kar je povzročilo popolno nemoč delavskega sloja, še le tedaj so komunisti začeli premišljevat, če so to res bili junaki čini, ki so streljali na parlament in ko so žrtvovali življenja ubogih proletarcev na neumno-otročji način.« Pod socialističnim vodstvom stoječe vojaštvo in policija na Dunaju je o priliki komunističnega puča streljala na ljudi. Tedaj je socialdemokratsko časopisje to odobraval in odobrava še danes. To si je treba zapomniti z ozirom na pisanje »Napreje«, ki je radi gole popularnosti komunistovske voditelje vzel v zaščito. Tudi mi smo vedno trdili, da je ljudstvo le zapeljano po svojih voditeljih. In nesrečno politiko teh komunističnih voditeljev sedaj šiba bolj skeleče, ko smo to kedaj storili mi, socialdemokrata »Arbeiterica«, ki nadaljuje:

»In še hitreje so se streznili komunisti, ko je Radek, odposlanec Moskve, v celi vrsti člankov uničujoče obsodil romantične pučeve, in sicer z istimi razlogi, ki smo jih mi skozi cele mesece zamenj poudarjali. Tako so se komunisti iznebili vere v puče. Romantična mladostna leta so bila

Avstrijski komunisti so tedaj na podlagi skušenj, ki so jih drago plačali z življenjem svojih zapeljanih množic, zavrgli puč. Bodo li temu vzgledu sledili tudi naši? O zaslepljenosti zapeljane množice pri nas nam priča dejstvo, da so se trboveljski rudarji Lemežove šole še potem, ko je došlo vojaštvo v revir, še po žrtvah na Zalogški cesti tolažili z upanjem, da pridejo pomagati komunisti z Ogrskega. Take in podobne blazne vesti so verovali, ko je bilo že vse na tleh. Zato ne moremo dovolj ostro obsoditi tistih, ki so množico pripravili v to razpoloženje.

Delavsko gibanje je z njihovo nesrečno in otročjo politiko zadobilo hud udarec.

Stvar resnih delavskih organizacij bo sedaj, da to popravijo. Politika komunistov ni bila le otročja, marveč nesrečna in blazna. Krščansko delavstvo bo storilo svoje, da se taki poskusi ne ponove več!

Železniški promet.

LDU Belgrad, 28. aprila. Uradno. Iz prejetih poročil se vidi, da je bilo stanje železniškega prometa včeraj tako: 1. Na progah sarajevskega in subotičkega ravnateljstva je promet reden, vse železniško oseboje je zaposleno. 2. Na progah zagrebškega ravnateljstva se vrši promet za vojaške, pa tudi za privatne potrebe v vseh smereh. 3. Na vseh progah Slovenije je promet reden. Na progah južne železnice od včeraj vozita po dva osebna in dva mešana vlaka v vseh smereh. 4. Na progah belgrajskega ravnateljstva se vrši promet za vojaške, deloma tudi za privatne potrebe. Nocoj je prispel v Belgrad simplonski orientekspres in bo danes odpravljen iz Belgrada s potniki.

LDU Osijek, 29. aprila. Stavka železničarjev v Osijeku je končana. Včeraj se je vrnilo na delo večje število kurilniškega in strojnega oseboja ter se bo v par dneh vspostavil železniški promet v polnem obsegu. Šef kurilnice inž. Firkeš, ki je bil pred par dnevi vsled lažnjive denunciacije aretiran, je bil danes izpuščen iz zapora.

DALMATINSKO ODPOSILANSTVO V BELGRADU.

LDU Belgrad, 29. aprila. Danes je bila sprejeta od ministrskega predsednika Stojana Protiča deputacija zadrškega Narodnega veča, sestojeca iz gg. dr. Berkoviča, Matosiča in Pičuljana. Vodili so jo dalmatinski poslanci Biankini, Banič, Grisogono, dr. Smolaka, Subotič, Vuković in dr. Vukotič. Deputacija je razložila ministrskemu predsedniku težavno stališče jugoslovanskega prebivalstva v okupiranem delu Dalmacije in prosila min. predsednika, naj v imenu vlade priskoči na pomoč trpečemu prebivalstvu. Ministrski predsednik Protič je izrazil svoje živahno zanimanje za Jugoslovane v okupiranem ozemlju ter je obljubil, da bo zadevo predložil takoj jutri ministrskemu svetu v razpravo, pri čemur hoče zagovarjati to, kar je navedeno v predloženi spomenici.

ITALIJANSKI KOMUNISTI NA MAŽARSKEM.

LDU Budimpešta, 29. aprila. (DunKU — OKU) Na današnji seji narodne skupščine je poslanec grof Szigray (krščansko-narodna stranka) interpelliral radi vzroka nenadnega odpoťovanja italijanskih delegatov iz Mažarske. Ministrski predsednik Simonyi-Semadan je odgovoril, da mu je italijanski vrhovni komisar sporočil, da vlada v italijanski socialnodemokratski stranki vznemirjenje, ker Mažari ravno barbarski s komunisti, ker jih zapirajo in ker jim ne dajo zadostne hrane. Ministrski predsednik je lojalno dovolil obisk ječ in taborišč za internirance, kjer so nastanjeni komunisti. Ministrski predsednik je nato prečital uradno poročilo, po katerem so italijanski delegati pozdravili internirance v Hajmaskeru z govorom v imenu italijanskega proletarijata in tretje internacionale. (Velik nemir na vseh straneh zbornice.) Pri obisku — je nadaljeval ministrski predsednik — so se interniranci pritožili radi hrane in radi oblek, kar so si Italijani zapisali. Vse te pritožbe so pa po uradni ugotovitvi popolnoma neopravičene. Italijani so tolažili komuniste, češ da se bodo razmere kmalu izpremenile in da bodo kmalu osvobojeni. Italijani so v dunajskem listu »Arbeiterzeitung« tudi objavili članek, kjer so trpeče pozdravili v imenu svoje stranke, ki pripada tretji internacionali in naznanili, da se bodo zbirali darovi. Po vsem tem — je dejal ministrski predsednik — vlada ni dovolila, da bi Italijani nadaljevali obisk taborišč. Ni mogoče, da pustimo v današnjih časih k zaprtim komunistom tujce, ki tam sčuvajo. Nimamo ničesar zatajiti, toda prečili bomo, da se v imenu gostoljubnosti v naših taboriščih hujska. Odgovor mini-

JADRANSKO VPRAŠANJE.

LDU Belgrad, 29. aprila. Današnja »Epoha« je prinesla z Dunaja vest, da je jadransko vprašanje rešeno, da postane Reka samostojna država s skrajnima točkama Volosko in Bakar, da bi imel otok Krk pripasti Reki in da bi Italija dobila otoka Vis in Lošinj. Nadalje pravi tudi vest, da se je Nitti odrekel koridorju, ki bi vezal Reko z Italijo. Kakor se doznava iz dobro poučenega vira, je vest z Dunaja neistinita. Jadransko vprašanje se bo ob priliki rešilo za nas bolje, kakor to pri naša »Epoha«.

ARETIRANI LAŽNIK.

LDU Belgrad, 29. aprila. Vest, ki jo je v današnji »Beogradski Štampi« objavil Krsta Cicvarič, češ da je ministrski predsednik Stojan Protič s tovariši »svoječasno stavil tajni predlog, naj se v naši domovini suspendira ustava in proglašila lažniva«, je tendenciozna, neresnična in svetloval in svetuje, da naj se niti najmanj ne odstopi od ustave in zakonov in zato je bil tudi proti odgoditvi in razpustu znamenje narodnega predstavništva. To je predsednik ministrskega sveta in njegovega prestolonaslednika pismeno poročilo o sedanjem položaju in obenem tudi prošnjo, toda do danes še ni dobilo tega pooblaščen, da dvigne proti Krsti Cicvariču pred sodiščem obtožbo za tendenciozne neresnice in laži, ki vsebujejo obrekovanje in žalitev v izvrševanju službenih dolžnosti.

FABRIKANTJE ZA 10URNI DELAVNIK.

LDU Sarajevo, 29. aprila. V tukajšnji trgovski in obrtni zbornici se je vršila enketna delodajalcev radi uvedbe 10urnega delavnika, kakor je bil med vojno, da se zviša industrijska produkcija.

strskega predsednika je zbornica vzela na znanje.

MIROVNA DELEGACIJA TURČIJE.

LDU Pariz, 29. aprila. (Brezlično.) Po vesteh iz Carigrada dospe turško mirovno odposlansko dne 5. maja v Versailles.

FINCI IN RUSI.

LDU Moskva, 29. aprila. (Brezlično.) Mirovna pogajanja s Finsko so se prekinila, ker je finska vlada stavila nesprejemljivo zahtevo nevtralizacije petrograjske gubernije. To so zahtevali v zvezi s poljskimi napadi in baje vsled poljsko-francoskega navodila.

SEJA ZVEZE NARODOV.

LDU Lyon, 30. aprila. (Brezlično.) Kako poroča »Temps«, se bo sestal svet zveze narodov v Rimu 14. maja. Ta sestanek bo zelo važen, ker se bo takrat oficijelno proglasila konstitucija zveze narodov. Seji bo predsedoval italijanski delegat, senator Tittoni. Francijo bo zastopal Leon Bourgeois, Belgijo Jules Destrées, minister za prosveto in umetnost, Angleško menda Balfour. V svetu bo zastopanih 8 držav: Francija, Britanija, Japonska, Brazilija, Belgija, Grška in Španija. Zvezne države, ki niso odobrile mirovne pogodbe, ne bodo zastopane.

AMERIKA IN NEMCIJA.

LDU Pariz, 29. aprila. (DunkU.) Po vesteh iz Washingtona je senator Knot v senatnem odseku za zunanje posle postavil nov zakonski predlog, ki bi stopil namesto resolucije, sprejete po reprezentacijski zbornici, glede proglasitve mirovnega stanja z Nemčijo. Tudi vojno stanje z Avstrijo se proglašja v tem predlogu za končano. V odseku so demokrati proti temu predlogu.

GARIBALDI V ZADRU.

LDU Split, 29. aprila. (DDU.) Italijanski general Beppino Garibaldi je včeraj došel v Zadar. Italijani so ga sprejeli z velikimi manifestacijami. General je nagovoril zbrane z občinskega balkona in omenil, da je nameraval že leta 1914 zasesti Dalmacijo. Tedaj je bila njegova želja neizpolnjiva. Dejal je, da mora jutri mesto zapustiti, a da se še povrne, ker hoče proučevati italijanstvo teh pokrajin. Italijanska družba v Zadru so ob tej priliki izdala posebne manifeste.

PRVI MAJ V AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 29. aprila. (DunkU.) Na državni praznik, dne 1. maja, se bo vršil železniški promet v isti meri, kakor ob navadnih praznikih.

VARSTVO JUDOV NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 30. aprila. (DunkU.) Korrespondenz Wilhelm je prejela obvestilo judovskega visokošolskega odseka, da je državni podtajnik za uk predsedništvu judovskega visokošolskega odseka izjavil, da bo v soglasju z rektorji visoke šole za zemljedelstvo in visoke šole za živinozdravništvo odredil, naj se te šole zapro, ako bi se odigrali na njih slabi dogodki kakor na drugih visokih šolah. Pouk se na visokih šolah ne prične prej, dokler obvezno ne izjavijo, da se taki dogodki ne bodo ponavljali. Državni podtajnik je sklical za jutri popoldne konferenco vseh rektorjev. On tudi meni, da je zadeva popolnoma akademskoga značaja. Krivci se bodo kaznovali disciplinarnim in sodnim potom.

ČEŠKO-SLOVAŠKA VLADA SE PRE-OSNUJE.

LDU Praha 29. aprila. (ČTU.) Predsednik Masaryk je poslal ministrskemu predsedniku Tusarju lastnoročno pismo glede preosnove oz. sestave novega kabineta.

GRŠKA IN TURČIJA.

LDU Lyon, 29. aprila. (Brezlično.) Grška ne nasprotuje nominalni suvereniteti sultana nad Smirno. Obenem obeta, da bo vpoštevala vse obligacije Smirne in Tracije v korist turškim upnikom. »Petit Parisien«, ki prinaša to vest dostavlja, da se bodo vršili glede otoka Cipra dogovori med Atenami in Londonom.

ESSAD PAŠA V ALBANIJ ZMAGUJE.

LDU Lyon, 29. aprila. (Brezlično.) »L'Homme Libre« poroča, da je stranka Essad paše pognala albansko vladno iz Trane. Essadove čete so potolkle vladno vojsko in korakajo proti Draču.

GRKI PROTI SRBOM.

LDU Bitolj, 29. aprila. V Modenji so tamošnje grške oblasti prepovedale Srbom, ki prebivajo tamkaj v ogromni večini, rabo svojega materinskega jezika in zahtevajo od njih, naj govorijo grško. Kaznovali so več starih ljudi, ki niso v stanu, da bi se naučili grškega jezika.

Politične novice.

+ Pragmatika za železničarje. Prometno ministrstvo pripravlja železničarsko službeno pragmatiko, s katero se železničarjem znova uredi plače. Istočasno se zvišajo tarife za vožnjo na železnicah za 50 %.

+ 1. maj delavni dan. Zagrebško po-
verjenišvo za notranje stvari je odredilo,

da sta 30. april in 1. maj navadna delavna dneva in da morajo biti oba dneva odprte vse trgovine in poslovanje vse obrti, ki se pečajo s prehrano prebivalstva. Prestopki se bodo ostro kaznovali. Točen je alkoholnih pijač, zbiranja ali preprečevanje dela je strogo prepovedano.

+ Kratek obisk naše mirovne delegacije. Včeraj popoldne sa na potu v Belgrad dospeli v Ljubljano naši mirovni delegati dr. Trumbić, dr. Žolger in dr. Rybač; Vesnič pride čez par dni. Na kolodvoru je delegate pozdravil predsednik deželne vlade dr. Brejc. Delegati so se takoj odpeljati dalje. V Zagrebu jih je prišel pozdravit ban dr. Luginja. Nasproti časnikarjem je izjavil dr. Trumbić, da niso resnične vesti italijanskih listov, da so naše meje že končnoveljavno določene. V San Remu so hoteli zavezniki rešiti jadransko vprašanje po svoje, a naša delegacija je to preprečila. Sedaj prihaja delegacija v domovino po nove instrukcije, nakar se takoj vrne v Pariz. Z zadoščenjem je vzel dr. Trumbić na znanje informacije o poteku stavke, ker vidi, da so bile vse vesti italijanskega časopisa o velikih izgredih in neredih v Jugoslaviji izmišljene. — Ministrov tajnik dr. Pavlovič je rekel, da nam v jadranskem vprašanju ni treba biti preveč črnogledim.

+ Komunistični mandati v zagrebškem občinskem zastopu razveljavljeni. Zagrebška deželna vlada je razveljavila vseh 20 komunističnih mandatov v zagrebškem občinskem zastopu, kakor tudi mandate dr. Honkovića in Bukšega, ker so vsi tri odborniki položili prisego s pridržkom, kar je protizakonito. Namesto teh pridejo v občinski odbor drugi kandidati, in sicer po vrsti, kakor so bili zabeleženi na volilni listi. Mestnemu poverjeništvu naroča vlada, naj takoj skliče sejo mestnega sveta, da izvoli župana in podžupana. Izvolitev Delića je brezpogojno razveljavljena.

+ Neposredna pogajanja z Italijo. Iz Rima poročajo, da je Nitti govorec o sanremski konferenci izjavil, da je drage volje ugodil želji Jugoslavije, da se reši jadransko vprašanje potom neposrednih pogajanj.

+ Mažarske sovražnosti. Mažari kličejo v službo vse od 1865 do 1900 leta rojene moške, ki so bili v vojaški službi; poziv velja tudi tistim, ki žive tostran demarkacijske črte. Na demarkacijski črti je vedno več mažarskih čet. V Kaposvaru je pripravljen popoln vojni štab. — V Subotici naše oblasti nadaljujejo preiskavo po hišah; povsodi najdejo orožje in strelivo. Na posestvu veleposestnika Nagya so izkopali 6 strojnic, mnogo pušk in municije.

+ Prof. F. W. Foerster znameniti pedagog in politik in vseučiliški profesor v Monakovu, je prosil za odpust iz naučne službe, Javnosti naznanja, da tega koraka ni storil za to, da bi ustregel željam nemškonalnega dijaštva in da tudi ne namerava trajno ostati v inozemstvu. Kadar pride ura, bo svoje naučno delo med nemškim narodom znova začel, in sicer na širši podlagi nego doslej. Današnji duh na nemških vseučiliščih pa ne daje tal, na katerih bi mogla zrasti nova Nemčija. — Kakor znano, se prof. Foerster nikoli ni strijal z nemškim imperializmom in narodnim šovinizmom in je imel dovolj poguma, da je Nemcem svoje mnenje odkrito povedal. Zato je bil nemško nacionalnim krogom in posebno dijaštvu vedno tra v peti.

+ Pulj kot bodoča italijanska vojna luka. »Tagespost« je te dni priobčila uvodnik, v katerem se člankar peča z namero Italije, da opusti Benetke kot vojno luko in prenese glavno oporišče svojega vojnega brodograja v severni Adriji v Pulj. Člankar opozarja, da se more Pulj držati le, dokler ima varno zaledje in neovirano zvezo z njim. Ravno zato je bivša avstro-ogrška monarhija tako zagrizeno branila soško fronto v taktično tako neugodnih postojankah — in ne morda zaradi Trsta. Po Wilsonovi črti — nadaljuje člankar — pripade gorski stožec Učke Jugoslaviji. Učka leži približno 50 km daleč od Pulja; od tu je mogoče obstreljavati puljsko luko z vsemi njenimi napravami. Neglede na to, pa bi bila železniška zveza s Puljem prvo uro vojne pretrgana. Celokupno istrsko ljudstvo v zaledju je slovansko, in sicer ne samo po jeziku, ampak tudi po duhu. Spričo vsega tega, zaključuje člankar, je maloverjetno, da bi Italija v resnici hotela prenesti težišče svojega jadranskega brodograja v Pulj.

Dnevne novice.

— Promet na kamniški železnici. Inšpektorat državnih železnic v Ljubljani objavlja: Na progi Ljubljana državni kolodvor — Kamnik vozi ob nedeljah in praznikih običajni turistični vlak št. 2153 in 2160 že v maju. Prvič vozi omenjeni vlak dne 2. maja t. l. Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor ob 12. uri 2 min., prihod v Kamnik ob 13. uri 15 min. Odhod iz Kamnika ob 20. uri 50 min., prihod v Ljubljano drž. kolodvor ob 22. uri 3 min.

— Brzovlak Ljubljana—Belgrad. Ravnateljstvo južne železnice objavlja: Počenši z današnjim dnem (30. t. m.) vozi zopet brzovlak Ljubljana—Belgrad in obratno. Prvič odhaja brzovlak št. 16 iz Ljubljane danes in se vrne iz Belgrada jutri prvič v Ljubljano.

— Italijanske državne železnice jutri ne obratujejo. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Jutri, dne 1. maja italijanske državne železnice ne obratujejo in ne prevzemajo od 1. do 2. maja nobenih vlakov. Zato izostaneta jutri osebna vlaka št. 84a in 87a, ki vozita iz Ljubljane v Trst.

— Zadnji odmevi stavke v Celju. Policija je končno zasačila železničarja Orozla in ga zaprla. Ker so se štrajkujoči zbirali po ulicah v gručinah, je policija nastopila in gruče razgнала. V enem slučaju se je nekaj delavcev upiralo, vsled česar so tri izmed njih aretirali. Nekaj ljudem, ki niso imeli orožnega lista, je policija odvzela orožje. — Nekaj gostilničarjev je bilo naznanjenih radi prepovedanega točenja alkoholnih pijač.

— Ljudski oder gostuje v Kranju v Ljudskem domu z Schönherrejevo trodejan-ko »Otroška tragedija« v soboto ob osmi uri zvečer. Vstopnice se dobe v knjižarni »Ilirija« v Kranju.

— Spekulacija s kožami. Celjska policija je zasledila pri nekaterih tamošnjih mesarjih velike množine surovih kož, ki so jih zadrževali v spekulativne namene — čakali so višjih cen.

— Ekspresni vlak Praha—Rim. Iz Praga. Prvega junija bo pričel voziti ekspres Praha—Rim. Zveza bo dneva in pot nastopna: Praha—Plzen—Chad—Monakovo—Verona—Bologna—Rim. Pot bo trajala 44 ur. Vršijo se pogajanja glede ekspresa Pariz—Strasbourg—Praha, ki bi skrajšal sedanjo zvezo med Parizom in Prago od 42 na 26 ur.

— Proti predragemu mesu. Kakor na Dunaju in v Budimpešti so začeli konsumenti tudi v Gradcu štrajkati proti predragemu mesu; skoraj nihče več ne kupuje mesa. V Budimpešti so dosegli na ta način znatno znižanje cen.

— Valute dne 29. aprila na zagrebški borzi: Dolarji (100) 14.500 K; avstrijske krone (100) 66 K; levi žigosani (100) 180 K; carski rublji (100) 197 K; francoski franki (100) 1026 K; nemške marke (100) 270 K; leji (100) 270 K; italijanske lire (100) 705 K.

Ljubljanske novice.

lj Kje je cenejša preskrba vpokojenih delavcev? Dne 19. in 20. t. m. je mestna uprava izdala mesne izkaznice za vpokojence in je pri tem izključila vse one, ki pripadamo delavskim vrstam, kakor: železniške, tobačne vpokojence itd. Toraj: mi, ki smo pri napornem telesnem delu izčrpali svoje moči, nismo potrebni na stara leta koščka mesa? Kje je tu pravica? Želodec ne ve, če nosi njegov gospodar gosposko suknjo ali oguljeno cumjo; on zahteva svoje: Naj se torej ne dela nikake izjeme, če je meso na razpolago, naj se deli v primerni količini vsem potrebnim. Z izjemami se samo ljudstvo razburja. Sicer pa tako postopanje niti od daleč ne odvarja duha časa, ko se povsod demokrati- zem povdarja, tu se pa kaže zopet stari privilegij! — Vpokojeenci.

lj Neljuba zamenjava imena. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je bil glasom uradnega potrdila gosp. inženir Petrowicz pri zadnjem stavkovnem gibanju in vseh dotičnih dogodkih popolnoma neprizadet. Sodišče ga je takoj izpustilo in ustavilo proti njemu vsako postopanje. Gosp. Petrowicz se sploh ne peča s politikom in nima nobenih zvez na nobeno stran. Zgodila se je torej pomota, ki je mogla nastati le na ta način, da sta se zamenjali imeni: Petrowicz namesto Petrič.

lj Na sodni dan. To lepo in zanimivo ljudsko igro bo igral ljudski oder v nedeljo ob pol osmi uri zvečer; konec ob pol desetih. Vstopnice se dobe ves čas do nedelje v trafiki gospe Modiceve v Kopitarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu.

lj Po polomljeni stavki komunistov. Komunistični voditelj Vencajz, kateri se je pred stavko odpeljal iz Ljubljane na Hrvaško, se je vrnil v Ljubljano, kjer se je udeležil včeraj seje ljubljanskega občinskega sveta. Odmevi od polomljene komunistične splošne stavke odmevajo zdaj v nekaterih strokah obrtnikov. Kavarnarji, krojači in tudi druge stroke v Ljubljani napovedujejo stavke. Zanimalo bo tudi ljubljansko javnost, da se delavstvo v Borovljah in v Bistrici v Rožu ni pridružilo splošni stavki, katero so razglasili komunisti v Ljubljani. Poziv so sicer dobili, toda izjavili, da jih iz Ljubljane došla navodila čisto nič ne zanimajo, ker se drže le tega, kar jim zaukaže socialna demokracija v Deutsch-Österreich. S komunisti simpatizirajoči elementi med državnimi zastavljenci pa natihome hujskajo na to, da naj se vpripori 15. majnika generalna stavka državnih uslužbencev, katero nameravajo komunisti izrabiti v svoje namene.

lj Ugotovitev. Na željo soproge gosp. Franceta Pangerca, ki je padel kot žrtev žalostnih dogodkov, ugotavljamo, da ni naznanila policiji, da so komunisti padle-mu soprogu uropali srebrno uro in denar. Vdova, ki je s tremi otroci brez sredstev, lepo prosi, da ji vrne storilec uro in denar. Izroči naj ga Amalija Pangerc, Sr. Jakoba nabrežje št. 27.

lj Slovensko trobojniko ukradli so iz podstrešja tatovi v hiši št. 1 Za gradom; 5 metrov je bila dolga. Poleg tega so odnesli tatovi še drugega blaga, vrednega 3200 kron.

lj Kolo ukradeni je bilo Ignaciju Mostarju iz livovice. — Francetu Petkajcu je bilo ukradeni kolo na dvorišču finančne-ga ravnateljstva.

lj »Tudi policaji postopajo!« je rekel 26. marca t. l. Ivan Krušič, gostilničar v Vodmatu, policijskemu stražniku Hergarju. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo za to Krušiča na en mesec strogega zapora.

lj »Bežite! Bežite! Vi ste oseli!« je rekel 26. marca t. l. Andrej Trškan policijskemu stražniku Henriku Tomšiču. Trškan pravi, da je sacer to rekel, a da je mislil na svojega brata in ne na stražnika. Sodišče pa Trškankovemu zagovoru ni verjelo in ga je obsodilo na en mesec strogega zapora.

lj »Vi ste pa same reveže ogoljufali!« pravi nadsvetnik Žebre perici Ivani Lebn iz Bizovika, katera si je pridržala perlo več strank in je ogoljufala za znatne zneske več revnejših strank, katerim je izdala precej visoke vsote pod pretezo, da jim bo preskrbela živila in mleko. Lebnova priznava, kar je storila. Štirikrat je bila že radi manjših tatvin in goljufij obsodjena. »Kje ste Vi kaj delali v zadnjem času?« jo vpraša votant dvorni svetnik Regally. »Od 1. decembra naprej sem doma pomagala, en mal prat!« Dvorni svetnik Regally: »Aha: en mal« prat, sicer pa postopati, kaj ne?« — Molk. Sodišče je obsodilo Lebnovo na 18 mesecev težke ječe; po prestani kazni pride pod policijsko nadzorstvo.

lj Žepna tatvina. Na Vodnikovem trgu so se zopet pojavili žepni tatovi, kateri so 28. t. m. ukradli neki gospe denarnico, v kateri je bilo 20 lir, 2 srebrni liri in 20 kron.

Razne novice.

r Resničen dogodek. Znani francoski pisatelj Clement Vautel pripoveduje v parizskem listu »Matin« sledečo zgodbo, ki bi se lahko tudi kje drugje pripetila kakor v Parizu. Po cesti koraka meščan Durand. Katerega bi skoraj povozil avtomobil. »Loz razburjen kriči Durand proti soferju: (In pov! Suft! Morilec!« Sofer: »Tepec!« Sofer pelje naprej s svojim avtomobilom. Okoli meščana Duranda se je pa tačas nabrala večja množica drugih meščanov. Poln srda in jeze se obrne Durand proti tej množici ljudi in začne govoriti. »Da, daleč smo prišli v tem prosvitljenem dvajsetem stoletju. Sadove civilizacije in kulture najemo sedaj. Niti za čevljev se ne moremo več smrdeti in od hišnega praša, ne da bi nas smrdeli, in puhajoči avtomobil sunil v rebra ... Kaj, zlodja, ali smo danes na svetu samo za to, da se dajemo pobijati, voziti, potlačiti od teh smrdelih vozov? Starci, ženske z otroci v naročju, otroci sami, nihče ni več varen danes na cesti, da ga ne povozijo avtomobil. Tako nas avtomobil silijo v prezgodnjo smrt. Oj ti lopovski banda! Obesiti bi morali vse te sufte!« Množica zadovoljna mrmra in kliče: »Go!« Spod ima popolnoma pravico! Skandal! kaj mora nehati. Da, če bi bila policija na vredna.« Durand pa medtem pogleda na svojo uro. »Zlodja, pol osmih je že. Še svoj vlak bom zamudil.« In Durand pomigne mimoidočemu avtomobilu: »Hej, sofer, hi-moidočemu avtomobilu!« »Hej, sofer, hi-moidočemu avtomobilu!« Durand vstopi in čez dva minuti: »Toda, sofer, vozite vendar bolj hitro. S tako vožnjo ne pridemo nikamor na kolodvor. Vi lezete kakor polž s svojim avtomobilom, kakor naj torej pridem ob pravem času na kolodvor?« Sofer: »Prosim, preveč potnikov je na cesti. Paziti moram, da koča ne povozim.« Durand: »Ah, kaj! Sodruga naj se umakne, jaz moram dobiti svoj vlak. Hitreje, hitreje!« »Kru-ci-tir-ken! Skoro bi povozil staro žensko!« Durand: »Pa naj bolj pazi na seboj!« Stara škatlja! Hitro, sicer zamudim vlak!«

Narodno gledališče.

Opera.

30. aprila, petek: »Trovatore«. Abon. A
1. maja, sobota: »Prodana nevesta«.
Izven abon.

Drama.

30. aprila, petek: »Golgota.« Delavska
predstava. Izven abon.

Vsled policijske odredbe, da ne sme biti po 10. uri nikdo več na cesti, se vrše do preklica vse predstave v opernem in dramskem gledališču ob 6. uri zvečer.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.